

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelben.
Ára évnegyedre 3 ft. o. s. Hirdetési ár: négyhasábas sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
A nyilatkozati cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

A „K. KÖZLÖNY”
oct.—decz. folyamára.

Előfizetési ára:

Egészévre 12 forint.
Félévre 6 „
Évnegyedre 3 „

Az előfizetési pénz jelen hó végéig
kiadónk Stein János középütczei kereske-
désébe rendes posta útján beküldhető.

Kolozsvárt, sept. 12. 1864.

A „K. K.” szerkesztősége.

A Küküllő mellől sept. hó.

Ha emlékeztem nem csal, bevalom, hi-
báson azzal vádoltam Schuller Libloy urat,
hogy azért szólott volt a birodalmi gyűlés alatt
a vasut ügyében Erdély érdeke ellen, mert
ezen országnak nem szülött fia; most hibáért
engedelmen könyörgök, még inkább vagyok
kénytelen csodálkozást nyilvánítni, hogy
Erdélyben született, s Erdély viszonyaival ismeretes,
s jelenben törvényeket csináló egyén,
ugy beszélhetett, a hogy Sch. L. ur beszélt
a septemb. 3-kán tartott tartományi gyűlésben.

A fenidézett gyűlésben tetszett Sch. L. ur-
nak a következőt mondani (egyes szavai-
ról nem állok jót, mert csak hírlapi kivonat-
ban olvastam): „Az aránytalanság abban rej-
lik, hogy Erdélyben a kármentesítést nagyon
bő mértékben szabták ki, hogy több birtokos
elvesztett jövedelmének kétszeres, sőt három-
szoros összegét nyerte. Bizonyosága az annak,
hogy az aristocrazia dolgozta ki, s az abso-
lutismus léptette életbe; míg az ötszörösén
gazdagabb Magyarország csak valamivel fize-
tett 100 milliót többet.”

Valóban nem tudom, hogy Sch. L. ur azon
állítását, hogy az urbéri patenst az aristocra-
tia készítette volna, minek nevezem? s ezért
legjobbnak tartom meg sem kereszteni azt.

De tán a sajtó, a tisztelt urnak beszédét
hibáson nyomtatta, s valószínűleg azt mon-
dotta Sch. L. ur, hogy a szász aristocrazia
kezet fogva azon időben is hatalmas szász
bureaucratiával eszközölték ki az ország nagy
megterhelését, hogy 1860-ban vagy 61 ben
a szász papok dézámja kárpótoltassék, a me-
lyet még oly kivételesen kaptak ki, hogy a
többi vallásbeli papok még maig is csak so-
várognak utána, és a birtokos osztály kárté-
ritéséről még tán nem is gondolkodnak. Ha
ezen alkalommal a beszélő ur azt mondotta
volna, hogy némely szász pap kétszeres, s
még háromszoros jövedelmet nyert, igenis
tán igaza lehetett volna, mert egy sz. sebesi,
egy keresztény-szigeti, egy bereghalmi pap-
nak a dézma megváltási papiroknak csakis
kamatjai egyenkint 3000—4000 forint s több
évi jövedelemre rugnak, s ezeken kívül még
22 nek 2000 forinton felül, 89-nek ezerezen fe-
lül, s 262 pap közül csakis 13-man vannak,
kik kevesebbet huznak mint 200 frtot, minek
következtében az egész papság 264,441 frt és
24 kr kamatot huz.

Hogy 1854-ben az aristocriának azon
befolyása lett volna, melyet a fenirt ur mon-
dott, ezt bizonyára egy nyughatatlan éjszaka
következtében álmodta. Ámbár a közelebbi
időben megszokta az erdélyi aristocra-
tia az építhetonekat, melyekkel őket
illették, de miután minden ember ugy beszél,
a mint Isten őt megáldotta, ugy ezen szólás-

formákat rossz neven venni a legneveltségesebb
dolog volna; hanem a tisztelt ur most az egy-
szer akaratja ellen a legnagyobb dicséretet
mondá az aristocriára, midőn feltette róla,
hogy önérdékére oly kevés súlyt fektetett, és
egy oly patenst dolgozott ki, mely az első
osztályu földnek holdjáért, (melynek katras-
talis közepes értéke 48 frtól 58 frt 20 kra
van téve, melynek kamatját évenként adóba
fizetjük is) 23 forint 20 krt, 20 frt, vagy 18
frtot kapjon, s még a colonialis erdők, le-
gelők és terméketlen földek pótlékai ingyen
menjenek a felszabadultak kezére.

De hibáson írtam, mert nem a fenirt ösz-
szeget kapta a birtokosság, hanem miután az
obligatioknak közép árát legmagasabb árba
sem tehetjük többre 70 forintnál, de ezt is
új pénzben, így 23 frt 20 kr helyett kapott
a birtokos 16 ft 24 krt, 20 frt helyett 14 fo-
rintot és 16 frt helyett 11 frt 20 krt, vagyis
miután az agio közép állását legalsó számi-
tásban 20%-re kell venni, ugy az első leszállt
12 ft 99 kr-ra, a második 11 frt 96 kr, és a
harmadik 10 frt 8 kra, s a kik meg is tart-
haták kárpótlásaikat, azok sem kapják a
fenirt tőkének meghatározott kamatait, mert
azokat új pénzben fizetvén, az utánok eső
adót is le vonják. A dolognak ily állásában
valóban igen nagy lelkűséget tett fel az aris-
tocratiáról a fenirt ur. Hogy pedig némely
birtokos kétszeres, s még háromszoros össze-
get is nyert volna, valóban nem értem, mi-
után csakis azt jelenthette be, mi a kormány
által készített valamennyi könyvbe be volt ír-
va, mely feljelentést Szébenben a kormány
éveken keresztül vizsgálta meg. De ha mégis
ily hibák esusztak volna be, ugy azok min-
den bizonyára oly ritkák, mint a fehér hollók,
a mit eléggé bizonyít az, hogy az utólagos
kárpótlás majd nem meg fogja haladni a 20
milliót, s így nem igen sokat, de igenis ke-
veset jelentett be a birtokosság.

Ha pedig Sch. L. ur azt értette a kétsze-
res vagy háromszoros jövedelem alatt, hogy
a kamatokból több jövedelme van, mint volt
a napszámokból, ez nagyon is relativ állítás,
mert a Küküllő mellett egy felszabadult
egyre-másra véve nem birt többel 20 holdnál,
melyért a birtokos kapott 466 frtot 40 krt,
melynek kamatja 23 frt 20 krt teszen, holott
tett az ilyen felszabadult 52 vagy 102 igás
napszámot; míg a Mezőségen felszabadult 40
s még több holdat birt, és nem hogy több, de
kevesebb napszámot tett, és így is a kapott
összegnek kamatja nem pótolja az elvesztett
napszám értékét.

Sch. L. urnak ugy látszik hibás statisti-
kai adatai vannak, vagy pedig az ő számi-
tásában egyre megy akár 100, akár 200 mil-
lió frtnak valódi értéke, mert ugyanis Ma-
gyarország, Slavoniát és Horvátországot oda
nem értve, nem 100 milliót, hanem 149,633,792
frt 28 krt tőkében, és 61,773,413 frt 30 1/2 kr
hátralék kamatban, s így összesen 211,407,205
58 1/2 kr kapott.

Sch. L. urnak nem tetszett számításba
venni, hogy Magyarországnak 233,317 telek
és 321,989 zsellér szabadult fel, míg Erdély-
ben 173,781 füst, a felszabadítandó zsellére-
ket ide nem számítva.

Schuller Libloy urnak, csakis annyit
ismerete van az erdélyi viszonyok-
ról, hogy nem tudná, hogy az er-
délyi birtokosságnak éppen abban volt legna-
gyobb kára, hogy a kevésre becsült föld ára
mellett mégis oly nagy összegre ment a kár-
pótlási összeg. Magyarországon meg volt a
telkek nagysága batározva, például Csongrád-
ban 36 hold szántó, és 22 hold kaszáló a
1200 □ öl, míg Thurcozban 18 hold és 800

öl szántó és 7 hold kaszáló a 1200 □ öl, s
e szerint kapta a magyarországi birtokos tel-
kenként kárpótlásait, még pedig ugy, hogy
kiszakítások alkalmával sem tartozik a fel-
szabadultnak többet adni a volt birtokos, ha
több is lenne birtokában, ha csak nem vásár-
lás útján jutott a több birtokhoz, és a lege-
lőbből is a telkek után meghatározott holdak
száma szerint tartozott kiadni, a felül mara-
dott összeg tulajdonának maradván.

Erdélyben pedig mindazon föld, akár
mennyi is lett légyen, mi 1819-ben az urbé-
res kezén volt, tulajdonává vált a felszaba-
dultnak, és a birtos a fenirt összegeket kapta
érte holdanként; ennek következtében, ámbár
nagyobb telkek voltak, mint Magyarországon
közepes számítás felvéve, számtalan helysé-
gekben a birtokos birtok nélkül maradt, ha
1819 előtt tulajdon alodialis birtokát is oszt-
totta volna ki volt urbéresei között, a közle-
gőlől és a birtokos, mely nem tartozik kár-
pótlás alá, a legjobb esetben birtoka arányában
részestül, vagy negyedét kapja. *)

Mindezekért ne törje egy osztály felett
Sch. L. ur oly könnyen el a pálcát, mert
azon osztály is, ha akarna, tudna oly ügye-
ket előhozni az ugynevezett szász földök érde-
kéért, melyek teljességgel nem volna nek
kelemetese a szász földön lakó 132,200 szász-
lakóra nézve, szembe az ott lakó 213,036
oláh ajkuakkal, annyival is inkább, mert be-
tudná állításait bizonyítani.

H. H.

Egy kis octroyálás.

Alsó-Fejérmegyét ezeltől pár hóval törvény-
kezési szempontból járásbíróságokra felosztot-
ták; hogy ezen felosztás alkalmával egyes
ember kényelméért egy egész járás birtokos-
ságnak s 10—12 községnek minő hátrányt
okoznak, arra tekintet nem volt, ugyanis a
kis-enyedi szolgabírói járás ezen felosztással
nem a gyula-fejérvári, hanem a balázsfalvi
járásbírósághoz osztott be, holott

a) a kis-enyedi szolgabírói járásnak majd-
nem minden helysége Gyula-Fejérvártól fél-
annyi távolságra van, mint Balázsfalva;

b) a kis-enyedi szolgabírói járás községei-
nek emporialis helye Gyula-Fejérvár, mely
várossal a hetenként kétszer tartatni szokott
hetivásároknál fogva folytonos közlekedésben
van, mialatt Balázsfalvával semmi tekintetben
nem közlekedik.

c) a kis-enyedi járás községeiből Gyula-
Fejérvára vezet útak jó karban s nagyobb
részt kövezett állapotban vannak, míg ellen-
ben Balázsfalva felé járhatatlanok, azt pedig
hogy az alább leleplezett érdekből Balázsfalva
felé is az útak kijavíttatni szándékolassék, a
már meglevő járási út fentartásával is meg-
terhelhet vidék tulsanyargatása tekintetéből fel-
nem tehető.

d) Gyula-Fejérvárral a közlekedés soba
félbe nem szakad, ugyanis, ha a Maros köte-
les hidain átkelni nem lehetne, ott a portusai
hid, mely a közlekedést fentartja, míg Baláz-
falva felé a Székást és Küküllőt kell gázló-
ban járni, a Székás minden nagyobb eső után
kiárad, a Küküllő átgázolása pedig nagy víz-
ben az ár, sekely vizállás mellett pedig az
iszap miatt egyaránt veszélyes.

e) Gyula-Fejérváron ügyvédek laknak, kik
közül a peresfelek bizalom szerint magoknak
képviselőt választhatnak, Balázsfalván pedig
egyetlen ügyvéd sücsen és bajosan is remél-
hető hosszasan idő alatt is, hogy oda ügyvédek
telepedjenek; ezen állást eléggé igazolja, hogy
a volt rendszer alatt 12 év folytán is, holott

*) Sőt még az is nagy nyereséget lett volna az
erdélyi birtokosságra, s csökkentette volna a kárpótlási
nagy adót, ha a jobbágyoknak csak annyi földet váltott
volna meg az ország, a mennyi az 18 1/2 %-ki összeírás-
ba be volt írva. A ki ez összeírásokat megvizsgálja, lát-
ni fogja, hogy legtöbb helyütt a jobbágyok sokkal több
földet kaptak, mint a mi amaz összeírásban találattik;
mert a jobbágy telkekhez ragadott allodimot is oda-
vették a jobbágyoknak, s nem adták vissza a birtokosnak;
már pedig csaknem mindenütt sokkal több föld volt a
jobbágy kezén 1849-ban, mint 1820-ban. Szerk.

ott folytonosan járáshivatal és bíróság is léte-
zett, mégis oda egyetlen ügyvéd sem telepe-
dett le; így kénytelen lenne minden egyesfél
esetnekint oda magával nagy költséggel ügy-
védet vinni Enyedről vagy Gyula-Fejérvárról,
mely körülmény a jelen nehéz perlekedési
rendszer még jobban megnehezítené; meglehet
ugyan, hogy egy magasabb, eléggé nem mélt-
ányolt szempontból a felek a perlekedéstől
végtelmen elriasztatni szándékolattanak.

S mindezen okok ellenére a kis-enyedi
szolgabírói járásnak nem a fejérvári, hanem
a balázsfalvi járásbírósághoz való beosztása,
mint illetékes helyről felvilágosítottunk, azért
történt, mert a Balázsfalván székelő érsekség-
nek Springen, a balázsfalvi szintén az érsek-
ség gondnoksága alatti seminariumnak pedig
Kutlalfván van birtoka a kis-enyedi járásban,
s így egy egész járásbirtokosság s 10—12
község egyesnek kényelméért áldoztatott fel;
azonban a meg rövidített községek ezen be-
osztás ellen felsőbb helyen folyamodtak, mely-
nek eredményét annak idejében közzéteendeni
el nem mulasztjuk.

Több kis enyedi járási birtokos.

Follinus és dalműtársulata *)

Arad, sept. 3.

Jó ideje már, hogy szinpadunkkal nem
foglalkoztunk, és nem fordítottuk reá azon
figyelmet, melyre művelődési hivatásánál fogva
mindenkor jogot tarthat. Passivitásunk oka
azonban kevésbé befolyásának az életre és a
népek előrehaladó kifejlődésére való félreisme-
résében vagy megvetésében, mint inkább abbéli
gyengeségünk elismerésében rejlik; hogy a
sokféle rossz tényezők által szinpadunk álla-
potában előidézett rothadásnak eredménytelje-
sen ellenmüködhetünk.

Miután előbb a Frankhonból származó
iszonydrámák a komoly, magasstos tragaédiát,
nevezetesen pedig a hazai történeti drámát
háttérbe szorították és a nagy közönség csak
amazok borzadályteljes jeleneteiben talált meg
gyönyörűséget, ezen ferde kánvéj a szim-
művészetnek most egy más új, hasonlólag a
Raján tulról hozzánk átszármazott által szorít-
tattak ki elfoglalt állásukból, mely ugy az elbe-
szelő, mint zenészi drámát — a dalművet —
tenyegeti végmegsemmisítéssel. Ez az operette
sajátságú genreje, mely jelenleg csaknem
egyedül bírja a nagy tömeg kegyét és a ne-
mesbet mint a drámában, ugy a dalműben
előlni képes.

Igen messze vinne bennünket, itt mind-
azon tényezőket elősorolni, melyek a szim-
művészet legbensőbb velején átalában, hazánk
fiatal, tehát még zsenge szimművészetén pe-
dig különösen rágnódnak és existenciáját fenye-
getik. Azok, kik a tiszta művészet iránt még
élénk részvétet táplálnak, jól ismerik azt, a
többiekhez pedig, kik gondatlanul hódolnak
az uralkodó izlésnek, vagy inkább izetlen-
ségnek, hasztalan szólunk ily dolgokról; mert
azok nem tulajdonítanak a művészetnek más
feladatot, minthogy mulattasson és az unal-
mas enyelveg előzze.

Tény tehát, hogy ezen állapot, mely egy
országban sem válik a művészetnek oly ártal-
mára mint éppen minálunk, nagyrészt azon
szinzigazgatóknak tulajdonítható csak, kik
nem birván kellően felfogni a művé-
szetet s magasstos hivatását, azt aljas nye-
részkedési viselkedégből naponta elárlújják s
pellengérré állítják és szégyenpírral kell be-
vallanunk, hogy ez eljárásban azon sajtó egy
részétől még támogatattanak, melynek szent
kötelessége és legbensőbb hivatása volna, a
művészet szent érdekei felett ünfeláldozó bü-
séggel és szorgalommal örködni. Hasztalan
hivatkozunk ezen emberek a közönségre, állít-
ván, hogy ez csak szórakozást kíván, a ko-
molyt és művészetet pedig mellőzi; mert ki
okozandó, ha ez valóban ugy van? Az idő
még nincs oly távol, midőn egy remek tra-
goedia vagy egy hazai szimű előadása a
közönséget tömegesen vonzza a színházba;
de akkor még nem is volt a „Cancan” hazai
szinpadunkon behonosulva, „Tiz leány”
még nem beszélt és énekel különböző
nyelven undokságokat, sem testgyakorlók,
sem költőtanácsosok még nem üzték mestersé-
güket azon deszkákon, melyek a világot je-
lentik.

*) Az aradi hírlap ezen cikkét ördököseknek tartulak
közreadni. Szerk.

BCU Cluj-Napoca

7. Foltosáért egy harmadrendű jutalom.
8. A vetemények és haszonkerti gyökerek és szemes terményekért két másod és három harmadrendű jutalom.
9. Aszalványokért és szárított gyümölcsökért egy másod és két harmadrendű jutalom.
10. Süteményekért és kenyérért egy elsőrendű, két másod és két harmadrendű jutalom.
11. Virágokért és nyers gyümölcsökért egy első, egy másod és egy harmadrendű jutalom.
12. Méz, vaj, sajt, turó neműekért egy másod és három harmadrendű jutalom.
13. Czérna- és fonalműekért egy másod és három harmadrendű jutalom.
14. Befűtőekért és párolt gyümölcsökért egy másod és két harmadrendű jutalom.
15. Iparcikkeikért egy másod és három harmadrendű jutalom.
16. Szeszek, szörpök, horok és mustárokért négy harmadrendű jutalom.

V. Kéretnek a tisztelt nök, méltóztassanak a kiállítandó tárgyakat bezárólag oct. 6-ig az illető bizottmányi taghoz beküldeni. Szívesen venné azonban a bizottmány, ha a tisztelt kiállítónök szeptember közepétől kezdve előlegezen is értesítést a bizottmánytól arról, mely tárgyakat szándékoznak beadni a tárlat számára. A virágok, sütemények, szával mind azon tárgyak, melyek az állás alatt minőségükben veszítenek, kéretnek oct. 9-én délutáni 2 órára elküldeni.

1. A bejelentésben megnevezendő:
a) A kiállító neve és honnan fog a kiállítványt küldetni.
b) Hogy eladó-e a kiállítvány, ha igen, határozott ár; ha nem, mi történjék azzal a kiállítványnak.
2. A kiállításra beküldött és eladásra szánt tárgyak, ha a kiállítás folyamata alatt el nem adták, annak bezárása után árverezés útján fognak eladni. Megjegyzendő, hogy az eladott tárgyak vételi ára, miután abból 10% a kiállítás költségei fedezésére levontatik, a kiállító tulajdonosnak adatik át, a megvett tárgyak azonban csak a kiállítás bezárása után szolgáltatnak ki a vevő tulajdonosnak.
3. A kiállítások elrendezése és különösen a szárnyas állatok napi tartása a kiállítást rendező bizottmányt illeti.
4. A kiállítványok bírlására szakértő bizottmány lesz kinevezve.
5. A kiállítás érdekessége tekintetéből ki-sorsolás is rendezetlik, akként, hogy az egyesület részére ajándékozott tárgyak naponként kifognak sorsolhatni.
6. A kiállítás a közönség számára 10 kr. belépti díj mellett nyitva áll, egy sorsjegy ára szintén 10 kr.

Midőn ezen tervezetet a tisztelt közönség tudomására juttatni sietünk, őszinte bizalommal kérjük fel nótársainkat, szíveskedjenek jótékony czélunk előmozdítására becses részvételük és közremunkálásuk által nekünk segédkezet nyújtani.
A beküldendő tárgyakra nézve pedig tisztelettel kérjük az alólt bizottmányi tagokhoz, kinek-kinek szakmája szerint címezni.
Elnök Ugron Székely Borbára, szöveket, aszalványok, házi szárnyasok. Lakás: Szentmiklósu-ter 799 szám.
Bárdosy Jánosné, czérnák, fonalak, cezetek, gazdasszonyi gépek. Szentgyörgy-ter 1335 szám.
Bartha Mari, fehérnemű, foltosított ruhák, befűtők. Szentmiklósu-ter 710 szám.
Bihari Sándorné, nyerslen, kender, gyapjú és selyem, sajt, turó és vaj. Kazincz-ter 806 szám.

Görög Károlyné, művarrások, sütemények, kenyerek. Váralatt 1068 szám.
Görög Józsefné, diszhehémű varrások, szappan, gyertya és keményítő. Piac 275 szám.
Lázár Antonia, nő és férfi fehérnemű, szeszek, szörpök, növény nedvek és borok. Szt-király-ter 164 szám.

Nemes Eva, horgolások, kőtekek és nyers tésztaemlék. Szentkirály-ter 40 szám.

Péterfi Nina, női disz- és házi öltönyök. Szentgyörgy-ter 1084 szám.

Ziegler Károlyné, virágok, méz, viasz, nyers gyümölcsök. Szentmiklósu-ter 796 sz.

Vadadi Lajosné, haszonkerti szeszek és vadon tenyésző tápnövények u. m. gomba stb. Szt-györgy-ter 1090 szám.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A lőversenyek alatt a gazdasági egy-let állatkiállítást rendezték, mely a sétatérre volt kiállítva, s az első nap 600, második nap 1200 látogatónak örvendett. A jutalmazás tegnapelőtt folyt le; alelnök B. Huszár Sándor buzdító beszédet tartott, s azután felolvastatt a jutalmazás, mint következők: 1) Hincz György 1—2 év közti tiszta hazai faj bikabornyardt nyert, (polgári kaszinó díja) 5 aranyat. 2) Czinecz András, két fejére egy veder tejet adó tehénért nyeri, Kolozsvár városa nemes tanácsától a legjobb tejelő tehénre adott

díjt, 10 ar. 3) Szűcs Józsefné 6½ kupa tejet adó Dajka nevű bivalyáért nyer 10 ar. 4) Harmadú tinórt Tisza László nyer 3 ar. 5) Pataki József másodikú tinórt nyer 3 ar. 6) Tisza László kövér ökrért nyer 12 ar. 7) Pap József kövér tehénért nyer 8 ar. 8) Tauffer Ferenc két éves kövér ártánért 8 ar. 9) Tisza László tenyész mangalicza kanért 5 ar. 10) Tisza László mangalicza tenyész koczáért 5 ar. 11) Kelemen Benjámin két éves tenyész mangalicza koczáért 5 ar. Ugy látszik az állatkiállítás iránt Kolozsvár polgársága is mindinkább kezd résztvenni. Mint halljuk, több helybeli állatbirtokos azon célt tűzte maga elé, hogy az állatkiállítás állandósítására, s a jutalmak biztosítására közreműködjenek; de egyszersmind felmerült az is, hogy a kiállítás valamelyik nagyobb vásáral összeköttetése iránt lépést tegyenek. Pap József a 8 aranyat a jövő kiállításra már visszaadta.

— Olvasóink ismerik Kolozsvár város jelen communities azon indítványát, miszerint kéressék meg a f. k. főkörmányszék, hogy az újabb szabályrendeletek ellenére, Kolozsvárt a régi csorda- és ugarendszer helyreállítására engedtesse meg. Ez ellen a nagyobb birtokosság támogatva a gazdasági egyet által, ellenfolyamadt nyújtott be, mire a kir. főkörmányszék f. h. 5-kérel egy választ adott ki, melyben Kolozsvár, mint példaadó város retrograd lépését rosszalva, a mezőgazdaság haladásá barátaí örömeire a csorda- és ugarendszer helyreállítását megtagadja.

— A „K.” írja: Kolozsvárott egy fensőbb választ nagy meglepetést okozott. A városi szeszárulás harmincz egy néhány ezer frtért ki levén haszonbérbe adva, a haszonbérlek egyes iparvállalatokkal szemben igen szigorúan alkalmazták kötelezőket, mi azt szítte, hogy egyes iparosok folyamodtak, hogy a szeszárulás szabályszerűleg folytatása nekik engedtesse meg, mint fensőbb helyen a városi hatóság erőfeszítése dacára, végül is megnyertek, mi a szeszárulás haszonbérletének újra árverezését vonja maga után.

— A magyarországi igazságügyi reformokról a „Fremdenblatt” tegnap száma megjegyzi, hogy azok még mindig nem haladtak át az államtanács külsőbét, hanem még folytonosan a pénzügyminisiteriumban tárgyalatnak. A tervezet igen részletes tételenkénti vizsgálataknak vettetik alá, s különösen a ki-sebb fizetési tisztségek egyenként a német korona-tartományok megfelelő tétéivel hasonlítottak össze, miután a költségvetésnek Magyarországon semmi esetre sem kellene magasabba rugni, mint a többi korona-tartományokban. A legtöbb nehézséggel az jár, hogy a szervezési terv folytán a már hónapokkal ezelőtt tervezett költségvetésnek, és pedig az 1865. és 1866. évekre szóló kettős budget-nek lényeges változtatást kell szenvednie. A legközelebbi két évre szóló költségvetési tervezetekben a magyar udvari cancellaria költségvetése lényegesen a mostani követelmények szerint s az eddigi költségvetés számaival voltak megállapítva. Ez összeg most már nem elég, az udvar cancellaria költségvetése egészben véve többet tesz ki, s ez természetesen a többi költségvetési számokra is visszahat. Különbösen arról biztosítanak, hogy a tárgyalások nem sokára annyira előhaladnak, hogy az ügy az államtanács szavazása alá kerülhet. (A nehézség, melyet a „Frbl.” említ, elkerülhető leendett, ha Magyarország belügyi budgetje nem zavartatik össze a közös budgettel, a mint ezt az ország autonómiaja megkívánja.) „P. H.”

— Ő Felsége a Magyarországra tett ki-rándulások ismét visszatért; magáról az utazásról — jegyzi meg a „P. B.” bécsi levelezője — keveset vagy semmit sem tudhatni, nevezetesen arról sem, hogy vajon a Komáromban összegyűlt volt egyházfejedelmek s egyéb országgyűlések alkalmat találta-e a Magyarországi politikai jövőjére vonatkozó o-hajait Ő Felsége előtt kinyilatkoztatni. Mig az utazás Bécsben eddig politikai tekintetből egészen jelentéktelennek tűntetett fel, Párisban annál inkább foglalkoznak vele s ez a legjobb bizonyossága ama nagy bordenek, mely a magyar kérdések tulajdonitattik. Majd az összes párisi sajtó e császári utazással foglalkozik, melyet a „France” Pestig kiterjeszt, a diplomatiai körökben e különös figyelem indokát tökéletesen elismerik; hisz az nem szenved kétséget, hogy a belviszonyaiban egységes Austria, Poroszországgal szövetségbe oly ellen, kivel nem lehet tréfálni. S ennek elismerése legyen is a főrgő, mely a Magyarországi kiegyezkedést előmozdítja; de nem csak a nyugati hatalmakra vagy Olaszországra vonatkozólag, hanem tekintettel Poroszországra is, mely azon mértékben lesz engedékenyebb, a mennyiben Austria belviszályait elmellőzheti. Jó lesz, ha e körülmények megfontolására Pesten mindig tekintettel lesznek, hogy tudjuk, hol kereshetők a kormány netalán szelidebb hangulatának okai; csak semmi-kép se hagyják magukat arra csábítani, hogy ottgyöngösesget keressenek, hol az üntadatos erő

bizonyítványa rejlik. Hiszen Magyarország még csak hangulatát sem tanusíthatja érthetőleg országgyűlésen kívül — jegyzi meg a P. H.

— Hírlik, hogy a horvát ellenzék lapot szándékozik megindítani Bécsben. Tanácsko-zások e fölött már tartattak, de az egész az előleges stadiumot alig haladta túl. A vállalat a horvát országgyűlés közeledtekor figyelmet érdemel, mert ez lesz közönye az illető párt-ármalyatnak. A mi a magyar kérdést illeti, egyelőre óvakodnak minden hivatalos nyilatkozattól, s bizonyos irat, mely a kormány nézeteit fejtegette volna, visszavonatt. Nem találják alkalomszerűnek beszélni már most, hanem csak majd akkor, ha előlép a kormány azon rendszabályllyal, mely politikai actiojára vonatkozik.

— Az újra terjedő marhavész miatt a szarvasmarha, juh és nyers termények kivétel Magyarországból Csehországra ismét el-tiltották; sőt pedig csak hiteles igazolvány mellett lehet oda szállítani, a mely bizonyít-ja, hogy a szállítvány vészmentes helyről származik.

Mezey József 12 darab aranyke-rettől olajfényéneiből folyó évi sept. 21-kén

1) Oltparti részlet nyerte	4590. szám.
2) Eji tájkép holdvilágnál	2984. „
3) Tiroli tájkép	251. „
4) Urvaesora vas ötvény után	3595. „
5) Szécsi tájkép	1642. „
6) Két csikós	4063. „
7) Erdő részlet	2491. „
8) Tiszaparti tájkép	317. „
9) Falusi tájkép	3301. „
10) Alkonyat eső után	1805. „
11) Szomosparti tájkép	4228. „
12) Kelet völgye	2366. „

Fentebbi nyermények elszállításra be-málháza Gellért László ügyvéd urnál vannak letelve; a t. ez. nyörök tisztelettel értesítettnek, hogy nyerményeik átvételre végett az eredeti nyertes sorsjegyeket nevezett ügy-véd urhoz beküldeni, s egyidejűleg az elszál-ítás felől intézkedni szíveskedjenek.

Kelt Nagybanán, 1864. sept. hó 21-kén.
Mezey József.

POLITIKAI HIREK.

Angolország London, sept. 21. A mai „Times” közli Bismark porosz minisiternek Aug. 9-ki sürgönyét, s Russel lordnak aug. 20-diki választ. Bismark sürgönyében remé-nyet fejezi ki, hogy Anglia el fogja ismeri Németszág mérséklettségét, miután eredeti követeléseit nem fokozza, a dán beszöggellé-sekért kárpótást enged, Ripenről s a hadi-költségeikért való kárpótásról lemond, s ekkép Dán-át = em darabolja szét. Russel azt vála-szolja, hogy Anglia sajnálja Dánia szétara-bolását, s attól tart, hogy az éjszak-schlesvi-giekre a német nyelvet erőszakolni fogják; különben pedig a győzők részéről semmi mér-sekletet nem lát; végül kívánja, hogy a her-czegecségek maradandó békéje érdekében, az uralkodó megválasztását illetőleg a nép meg-kerdezése mellőzve ne legyen.

Franciaország Páris, sept. 23. A francia-olasz szerződés Róma kiütése iránt tehát csakugyan tény. Az „Opin. Nationale” szerint folyó hó 20-án történt meg a szerző-dés ratificatiojának kicserélése.

A „Constitutionnel” egy tegnapi cikkében kifejti, hogy Róma megszállását mindig csu-pán kivételes és átmeneti ténynek tekintették; hogy az anarchikus szenvedélyeket az olasz felszígeten vagy meg kell nyugtatni, vagy el-kell nyomni. Ennélfogva, midőn az olasz kor-mány, az új állam szervezésének szüksegségé-gyvel foglalkozva, stratégiai, politikai és igaz-gatási okoknál fogva ama határozatot alküldö-zte, hogy székhelyét más helyre helyezi át: a császári kormány elérkezettnek tekinté ama perczet, a melyben szüksegségé vált a Ró-mából kivonulás feltételei iránt alküldözésbe bocsátásuk. Ennek folytán a következők ren-dezkedés jött létre: Olaszország kötelezi ma-gát a jelenlegi pápai terület tiszteletben tar-tására és az az ellen netán kifüldről intézett megtámadás megakadályozására. Franciaor-szág, a pápai hadsereg szervezésének mérve szerint, csapatait Rómából kivonja, a mely kivonulásnak 2 év múlva kell létesülnie. Olasz-ország a régi tartományokra eső államadós-ság egy részét elvállalja.

A „Consti.” fenebbi cikkét a mai „Mon-iteur” egész terjedelmében átvette.

Az olasz kormány székhelyének Turinből Florenczbe áttételre a párisi körökben külön-böz magyarázatokra szolgáltat anyagot. Mig a vérmesebb olasz-barátok azt hiszik, hogy Florenczből sokkal inkább keze ügyében lesz az olasz kormányának alkalmas időponthban si-keres támadást intézni Róma ellen; a biggad-tabb gondolkodásnak a főváros az átváltozta-tásban éppen biztosítékot vélnek látni az iránt, hogy az olasz kormány végképp lemond-tól Rómáról. A császár csak akkor fogja utolsó katonáját kivonni Rómából, ha a pápai kormány elegendő fegy-

vezni, hogy saját biztonságáról maga gondos-kodhassék. Roszul ismeri Franciaországának a római kérdésben eddig követett politikáját, a ki csak egy perczig is azt hinné, hogy Na-poleon császár kezét nyújtson oly combina-tióra, mely a pápa világi hatalmának fentar-tása iránti kötelezettségeivel ellenkeznék.

Az általános politikai hangulatot a „Köln. Ztg.” levelezője következőleg jellemzi: „Di-plomatiai körökben feszült várakozással néz-nek a Compiegneben tartandó őszi ünnepélyek elébe. A politikai helyzet, a békés felszín da-czára, már rég óta igen kétséges. Az Olasz-és Franciaország között létrejött egyezmény, a szembetűnőleg barátságosabb viszony An-gliával, a lengyel forradalom újabb kitörésétől való félelem, mindannyi jelenség, a melyek éppen nem mutatnak valami különösen me-gnyugtató állapotra. Sőt a belpolitikát illetőleg a hivatalos sajtónak csillapítási szándékot mutató magatartása is jelent valamit, egy né-mely kormányférfiúnak nem régen tett reac-tionarius czélzásai után.

Igy a „France” újból taglalás alá veszi Persigny herczeg elhírhedt st. etiennei beszé-dét s többek között ezt írja: „A császárság-ban két korszak különböztetendő meg, egyik a dictaturáé 1852-től 1860-ig, s a másik a szabadságé 1860-tól mostanig. Persigny ur, midőn a tekintély mellett emel szót, összeté-veszti e két korszakot, s a dictatura elveit a jelen korszakban kívánja alkalmaztatni, a mi visszalépés lenne. Az épület nem teljes; még hiányzik belőle a megkoronázás; mi most még talán csak az első emeletben vagyunk, de tovább fogunk haladni. S akkor a kamrá-ban a minisiterek rendszerét is, mely most még nekünk elsieltetnek látszik, alkalmazni lehetend.”

Olaszország Turin, sept. 22. A kor-mány e hó 19-ről körendeletet bocsátott a megyefőnökökhöz, melyben közli velök a Franciaországgal kötött egyezményt, s tudatja az ország székhelyének Florenczbe leendő át-tételét. Az egyezmény tartalmáról még eddig csak hiányos töredékek forogtak a közönség sa-jánán. Azt mondják, négy főbb pontból áll. Az első szerint kötelezi magát Napoleon csá-zár, hogy csapatait, két év alatt, minden eddig megszállva tartott olasz területtől ki-vonja s a pápa világi hatalmának védelmezé-sét csupán saját erejére hagyja. Másfelől az olasz kormány is kötelezi magát, hogy nem fogja megengedni, hogy akár rendes, akár nem rendes fegyveres csapatok bellessenek a pápai területre. Továbbá semmi ellenvetése nem lesz toborzások és fegyverkezés ellen, a miket a pápai kormány a francia csapatok pótlása végett teend, kivéve azt az egy ese-tet, ha az új pápai csapatoknak vagy száma, vagy nemzetisége méltó okot adna az olasz kormányának panaszra. Végül arra is készen nyilatkozik az olasz kormány, hogy az egy-házi államadósággal megoszása felett alkuba bocsátkozzék, ha t. i. a pápai kormány is akarja. Ezenkívül újból ki van mondva a be-nem avatkozás elve.

A székváros megváltoztatásáról nincs em-lítés téve az egyezményben, habár a kettő együtt szoros kapcsolatban áll. A kormány badi szempontokat hoz fel e változtatás föbb indósaí, a minthogy a katonai tekintélyek meg is voltak előlegesen kérdezve s mindnyá-jan az áttételt véleményezték.

A mint a „Patrie”-nak Turinból folyó hó 18-ról írják, a kamrákat oct. 5 re bivaták ösz-sze oly célból, hogy közöljék velük a St. Cloudban 13-kán aláírt egyezményt, mely leg-főlebb két év alatt véget vetend a franciaia megszállásnak; az olasz kormány arra köte-lezvé magát, hogy Rómát s Sz. Péter örök-ségét minden rendes, vagy nem rendes csapa-tok megtámadása ellen oltalmazandja. A szerződés szövege csak a parlament elter-jeztésekor jutand közudomásra. Azonban tudva van, hogy az Cavour gróf 1861-bi ja-vaslatain alapul. A szerződés megkötését az ideiglenes főváros választása késleltette. Fran-cziaország Nápolyhoz ragaszkodott; azonban később elfogadta az olasz meghatalmazottak által inditványozott Florenczbe. Azig hozta meg Pepoli marquis a szerződést, midőn egy mi-nisiteri tanácsban a kamrák összehívását elha-tározták. Ezeket rövid ülészak után szét fog-ják oszlatni, s új választást rendelni; az új parlament pedig általános hiedelem szerint 1865 tavaszán már az új fővárosba fogna öszszegyűlni.

A „Patrie”-nak egy másik levelezője sze-int a székváros megváltoztatásának villámse-bességgel elterjedt híre Turinban nagy elégté-lenséget gerjesztett. A turiniak azt mond-ják, hogy a fővárosnak Florenczbe áthelye-zése Rómáról való tényleges lemondást foglal-magában. Azt is állítják, hogy a szerződésnél fogva Olaszország magára vállalja a pápai államadósággal legnagyobb részét. Ez a pont igen méltányos; azonban valószínűtlennek lát-szik, mivel a pápai kormány semmi részt sem vett a szerződés iránti alküldözésekben. A párt-szenvedélyektől ment politikai férfiak ezt az

egyezményt Olaszországra nézve igen szerencsés eseménynek, s az olasz diplomácia főnyes sikerének tekintik. Ez egyszerű alkalmazása a be nem avatkozási elvnek, a melynek lehet köszönni az olasz királyság megalakulását. A király legközelebb egy titkos tanácsot hívott össze az állam legkisebb egységeiből, a kik mindnyájan elismerték, hogy Olaszország jövője e kérdés megoldásától függ. Általánosan azt hiszik, hogy Pepoli marquis, a ki maga hozta meg az általa aláírt szerződést, már a jövő héten belépend a minisztériumba.

A fenebbi tudósításokban jelzett elégtelenség tetleges kitérőrekként ment át. 20-kán mintegy százig való fiatal ember le- s feljárt Turin utcáin ezt kiáltva: „Le a minisztériummal! de a csoportoztat minden hatósági beavatkozás nélkül magától szétoszlott. Azonban másnap, 21-kén nagyobb mérvben ismétlődött a zavargás. Az egybeesődtült néptömeg ezt kiáltva: „Eljén Turin, mint főváros! be akart törni a belügyminister palotájába. Ekkor katonaság lépett közbe. A támadás, a mint távirják, a nép részéről történt, s a carabinier minden parancs nélkül, önvédelmük céljából nyultak fegyverhez. A polgáriakból tizen meghaltak, többen megsebesültek, a katonaságból 20 sebesült van. Turinba jelentékeny csapatok érkeztek.

Németország. Berlin, sept. 22. A mai „Prov. Corr.“ ezt írja: A kormány nehezen engedti át magát annak a csalódásnak, mintha

a külpolitika sikere által az ország belsejében a párt-állás rögtön megváltozott volna; ezért az el van készülve a harcra kikerülhetlen megújulására; azonban még sem mondhat le a kibékülés iránti reményről, mivel lehetetlennek tartja, hogy a háború vívmányai lényegesen elő ne mozdítsák a hadsereg-szerzés ellenzésének csökkenését, s a katonai kérdésben való egyezkedés könnyítését. Attól a perczől fogva, midőn egyezkedés létesül, az állam-háztartás s az alkotmány magyarázata iránti vizsály elvesztenié tényleges jelentését. A kormány nem vonja kétségbe az országgyűlésnek sem a törvényhozársá vonatkozó alkotmány szerinti jogát, sem annak adó-megajánlási jogát, a vizsály csupán a fölött létezik, hogy vajon az újraszervezési költség-ek új kiadásoknak tekinthetők-e és kitérőre lehetnek-e.

A „Prov. Corr.“-nek egy másik cikkke a hercegségek jövőbeli kormányzására vonatkozólag ezt mondja: Várható, hogy a német nagyhatalmak rövid időn a szövetség-gyűléssel értekezni fognak az iránt, mi módon törtenhetik meg a Holsteinra vonatkozó igények megbirálása, a végleges eldöntést illetőleg tekintetbe veendő többi jogokkal s igényekkel összefüggésben, s hogy e végből egy bíróságot fognak alakítani.

A „Nordd. A. Ztg.“ sept. 21-ről ezt írja: Aval a szándékkal felhagytak, hogy a fegyverszünetet hosszabb időre terjesztsek ki. Engedi át magát annak a csalódásnak, mintha

folymának dán részről késeltetése. Általában a helyzet Kopenhágában sajátságos jellemet vett föl, a mi iránt a scand.náv lapok is leghatározottabb észleléseket tesznek. Még a kopenhágai lapok is határozottan dynasticus-scandináv érzelletet fejeznek ki, s megtámadják a béke-előzeteket, a helyett, hogy azok feltételeinek hódolnának. Ezért felfogható, hogy a német nagyhatalmak a fegyverszüneti jegyzőkönyv 1. §-ához ragaszkodnak, melynélfogva hat heti határidő mellett a fegyverszünetet mindenkor felmondhatják.

Orosz- és Lengyelország. Sz. Pétervár, sept. 20. Egy császári leirat jelent meg, a melyhez öt rendelet van csatolva. Ezek igen szabadelvű határozmányokat tartalmaznak a közoktatást illetőleg Lengyelországban. Varsóban egyetem, számos felsőbb, közép és néposkolák s egy ingyenes leányoskola felállítására van rendelve. A lengyeleknek meg van engedve saját nemzeti nyelvök használata. A királyság többi nemzetiségeiről külön iskolák felállításával van gondoskodva, a melyekben szintén az illető nemzetiség anyanyelve lesz a tanítási nyelv. Egy hatodik rendelet tetemes módosításokat tesz a büntető törvénykönyvben. Jelentékeny szelidítések mellett névszerint a testi büntetés el van törölve.

Ujabb. Páris, sept. 24. Sartiges gróf közölte a pápával a francia-olasz egyezményt. Ő szentsége jóakaró érdekekkel fogadta a köz-

lést s minden arra vonatkozó irományok átadását kívánta, hogy azokat kellő figyelemmel bírálhassa meg. A „France“ Olaszország székhelyének Florensbé áttételére ezt írja: Az éppen most befejezett tényben más rejlik, mint a római kérdés. Előítélet és Olaszországnak az a félelme, mely Ausztria magatartásából s ennek a határokon tett katonai intézkedéseiből s szövetségesei eventualitásaiból ered, mely félelmet a kissingeni s karlsbadi összejövetelek megerősítik. Ausztria, — ugymond — végezetlen minden bonyodalomnak, ha Olaszországra vonatkozó hátsó gondolatairól lemond, úgy, mint Olaszország lemond Rómáról, ha Ausztria a bevégzett tényeket elismeri, és a velencei kérdést, mely Európának állandó fenyegetése s nyugtalanító, békésen intézi el.

— Turin, sept. 24. E hó 22-én este ismét megújultak a zavargások. Összeesopozott néptömegek lázító kiáltásokat hallattak, lövéseket tettek s a rendőrpaltót kövekkel dobálták. Erre a sz. Károly téren felállított katonaság tüzet adott, a minek következtében mintegy husz egyén halt vagy sebesült meg. A katonaságnak is sok sebesültje lett, azok közt egy alezredes, 23-án egész nap s 24-én reggel esend volt. A király Lamarmora tábornokot új kabinet alkotásával bízta meg. Az előbbi minisztérium elbocsátását a turini nyugtalaniságok okozták. A francia-olasz szerződés élnék megelégedést keltett országszerte.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

Sz. 909—1864

(247)

(2—2)

Haszonbér.

Az Alsó-Detrehemi összes kocsmárlási jogok, idei **september 28-án délelőtti 10 órakor** a szolgabírói irodában helyt, árverés útján a többet ígérnek ki fognak adadni; a feltételek az illető szolgabírósnágnál bármikor megtekinthetők.

A Mezősegi járás szolgabíróaságtól, Alsó-Detrehem, sept. 20-án 1864.

GIDRAI DEMETER, szolgabíró.

NEVE HIVATALOS.

(249)

Elveszett kutya.

(1—3)

Egy fekete angol **visla**, rövid szőrű, farka végén göcs, szűgyén közbül fehér jegy, figyel a „**ZSIPSZ**“ névre—elveszett, a megtaláló jelentse magát **Bethlenben** gr. Bethlen Károly udvarában, vagy **Kolozsvárott** „**István**“ kereskedésében, hol **10 forint** megtalálási jutalomra igényt tarthat.

(250)

Haszonbérbe adandó jóságok.

(1—3)

Ifj. gróf Haller György urnak M.-Vásárhely közelében a Maros bal-partján fekvő **Vidratszegi rész** — és ugyan ott a jobb parton fekvő **M.-Sz.-Margitai** egész birtoka a **jövő 1865-ik Sz.-György naptól kezdve** együtt, vagy külön haszonbérbe kiadó. Bővebb felvilágosítást ad, és szerződik h. ügyvéd Szántó Gergely ur M.-Vásárhelyt.

(248)

(2—2)

A szemüveg használóknak.

Optikus Boscovicz Ignác és fia Pestről, kevés ideig itt mulatván, ajánlja **különösen jólrendezett** s nagy választékú, külföldi gyárakban készült **szemüveg-, látcső- és stereoscop-raktárát.**

Elfogad **jávitni valókát** is, valamint be is cserél.

Üzlethelyisége a b. Bánffy-ház melletti boltban a nagypiaczon.

Kolozsvárról **Dézsén és N.-Bányán** át **Szathmárra** fog utazni.

(244)

(3—3)

A Nagyvárad Hajói műmalomnak raktára vagy

Kolozsvárról **Tauffer Ferencz** fűszerkereskedésében hol mindenféle lisztet kicsiben és nagyban a legjutányosabb árban kaphatók.

Ugyan oda **Jácint** és **Tulipán** hagymák érkeztek **Erfurtból**, Jaczintnak **20 kr.**, a Tulipánnak **6 kr.** darabja.

(246)

(3—3)

Hidutzában 286 szám alatti háznál levő liszt főraktárban, a Nagyvárad nagy-ronói

műmalomban előállított minden nemű liszt bármily mennyiségben jutányos áron található. Ugyan ottan tisztán kezelt **ó- és új borok** találhatók, hordó száma minden időben.

(245)

Hirdetmény.

(3—3)

A kellemes fekvésű, s gyógyhatályáról esmeretes, az ottan levő **vendéglővel** együtt, jelen 1864-ik év **október 5-én délelőtti a helyszínen** megtartandó birtokossági gyűlésben, három egymásutáni évre nyilvános **árverésen haszonbérbe** adatik.

A többi tudnivalókról felvilágosítást kész adni bérmentes levelekre alólit.

Kézdi-Vásárhelyt, september 14-én 1864.

Nagy Dani, főbírói feltgyelő.

(160)

27/9

(10—*)

Szüléknek!

A gyermekek részére megkívántató legjobb egészségné fentartatása tekintetéből figyelmeztetem a t. szüléket az én biztos hatású és általán kedvelt **„Gilisza csokoládémra“** és tiszta lélekkel tanácsolom a t. szüléknek, gyermekeiknek — akár van gyanu gilisztás állapotrak akár nincs — minden 3-dik hónapban e giliszta elleni szert beadni, az ok, hogy miért? azon göngyölkéken olvasható, melyekbe a szelekték takarvák a használati utasítással együtt.

A megrendelések azonnal, a birodalom minden részébe a legbiztosabban posta utánvétellel teljesítettnek alólitrt által. — **1 darab 20 kr** és csak nálam **6 darab 1 forint.**

KRÖCZER AGOSTON, s. k. gyógyszerész Tokajban.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárrt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagynyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban

k a p a t ó:

IZIDORA DALAIBÓL.

A kolozsvári jótékony nő-egylet javára. Ára 60 kr.
Diszkiadás 1 fnt 60 kr.

Huszárdolgok. Rajzok és humoristikus elbeszélések a huszár életéből, az ősmagyar harcsmódor rövid ismertetésével. Irta Petheő Dénes. Ára . . . 1 fnt 40 kr.
A Boulevard gyermekei. Regény. Irta Kock Pál. Francziából. Rózsá-ági Antal. Ára . . 1 fnt 40 kr.

Magyar eredeti regénytár 3, 4, 5, 6.
Eladó leányok. Regény. Irta Vadnai Károly. 4 köt. Ára 3 fnt 50 kr.
Gróf Bethlen Miklós, **Történeti emlékiratai.** Francziából. Toldy István. Ára . . . 2 fnt — kr.
Beethoven sonátái. Zongorára. 2 kötet. Ára 8 fnt.

A Kosztolányi hölgyek.

Történeti regény, két kötetben. Irta **P. Szathmáry Károly.**
Ára 2 forint o. ért.

Az osztrák birodalom államtan kézikönyve.

Különös tekintettel a magyar korona országaira. A legújabb statisztikai adatokkal. Főtanodák használatára röviden összeszedte **Reisenhoffer Rudolf,** cs. k. postaigazgatósági-fogalmazó.
Ára 1 fnt oszt. ért.

Róma és a római birodalom történetei.

Lamé Fleury után magyarítá Szabó György, tanár. Két rész két kötetben 2 fnt.

Történelmi gyöngyök.

Gyűjté s betűrendes sorba raká Kiss Mihály, unitárius esperes és árkosi pap.
Ára kemény kötésben 1 fnt 60 kr.

Erdély a rómaiak alatt.

Kütfők nyomán írta Wass József, kegyes szerzetbeli áldor, gymnasiumi tanár, s a magyar tudományos akademia levelező tagja. Az Erdélyi Múzeum-Egylet által a Haynald-díjjal jutalmazott pályamunka. Erdély térképével.
Ára 1 fnt 50 kr. osztr. értékben.

A Heidelbergi káté értelmezése.

Tanítványai számára és magán használatra írta Zombori Gedő tanár.
Ára kötve 28 kr.

„Elorzott végrendeletek“

Regény. Irta L. BODOR LASZLÓ. Ára 1 fnt 20 kr. oszt. ért.

Származtató philosophia tanfolyama.

Tanuló növendékeknek kézikönyvül, de egyszersmind tanultaknak is elméledési tárgyul, azonban minden mévelt magyar embernek is érthető olvasmányul. Irta Mihályi Károly r. tanár a nagy-enyedi főtanodánál.
Első kötet. Az egész tanfolyam első és második könyve. Ára 1 fnt 40 kr.

„Osztrák postaügy“ kézikönyve.

Irta Reisenhoffer Rudolf, cs. kir. postaigazgatósági fogalmazó. Ára e 20 ivre terjedő 8-adrét alaku kötetnek 2 fnt o. ért.

Szünnapi kirándulás Erdély nyugoti hegyei közé.

Honunk ifúsága számára. Irta **Ompolyi.** Öt tájképpel. Ára 60 kr o. é
Bolond Miska naptára 1865-ik évre, számos fametszettel. Ára 80 kr.